

Comentariul poeziei Izgonirea lui Prometeu scrisa de Alexandru Philippide - a doua parte

Conceputa asemeni unei scene de lume antica aceasta pera ramasa pana azi capodopera lui Al. Philippide este un monolog dureros in care eroul, vrednicul fiu al titanidei Temis si al lui Iapet incatusat pe Elbrus, in Caucaz, isi traieste la scara cosmica destinul necrutator, identificandu-se cu un creator generos, dar pe nedrept denigrat de aceia pentru care fusese primul binefacator:

"Ma zbucium crunt deoarece

Un dar de pret facut-am muritor.

In surca gaunoasa am coborat din cer

Vapaia tainica a focului, tezaur scump,

Izvor al mestesugurilor omenesti." (Eschil)

Scriitor original, Al. Philippide incearca a descoperi semnificatii noi, explorand un filon bogat dar inedit oamenii uita binefacerile locului si vor sa-l lapideze pe acela caruia i se datoreaza (cred ei) toate relele din cutia Pandorei. Acest pretext dezvaluie a adevarata "ars poetica" pe care autorul o va mentine mereu: personaj iesind din contingent asemeni Iapetului, poetul este un solitar orgolios, urzit la efortul sisific al scrisului si neinteles nicicand de semenii lui. Imbinand indicatiile regizorale cu aparenta unui dialog (nedemna, parca, de a fi personaj, multimea intrerupe monologul protagonistului prin precare, sporadice, nevrednice exclamatii, iar Zeus va ramane mut de-a lungul intregii piese), poetul reactualizeaza crucificarea lui Prometeu, identificat parca, pe inaltimea grozava a Caucazului, cu un element cosmic, sortit de-acum nemiscarii, adica resemnarii.

"Constiinta tragica, dar nu infranta" (Eugen Simion), Iapetului privegheaza multimea din vai pentru al carei destin mai bun trupul sau este, de milenii, jertfa.

Tintuit sub dogoarea verilor si biciul crivatului, purtand osanda rastignirii cu o superba detasare ce proiecteaza in negativ furia lui Zeus, eroul este o imagine eristica a generozitatii si iubirii.

Una cu "muntele, batranul, care geme", Prometeu fixeaza zarea si o materializeaza in "drugi de aur", aliaj indestructibil generat de martiriu:

"Abia mai simt ca vulturul ma roade

Abia mai simt ca rana mi-e adanca

Mi-e trupul stanca-n lanturi pe o stanca"

Incremenirea prapastioasa a muntelui, exacerbati de vant, este tulburata de vocea amenintatoare a celor multi, atat de nevolnici candva, care vin spre a-si lapida binefacatorul. Acesta este momentul in care Philippide se desparte de traditie, imaginand superb un alt destin al celui ales, caruia - intuiesc poetul - nu-i este specifica resemnarea comoda ci zbaterea perpetua.